

Kriza népe.

A magyar népművelésnek aligha van olyan pillére, amelyet ne az egyház alapozott volna meg. Krisztus, a népművelők örök eszményképe és útmutatója újra meg újra arra ihleti szolgálait, hogy elmenvén, tanítsanak minden népeket... S úgy, mint Ő, a legközelebbin kezdjék: azon a népen, amelyet azzal bízott rájuk, hogy éppen az Ő körükbe helyezte őket.

Minden magyar egyház története tele van a felnőttek oktatásának=nevelésének ragyogó emlékeivel. Hiszen már maga a szószék is nevelő alkalom, a legrégebbek és leghathatósabbak egyike. De nevel a templom is, anélkül, hogy hallhatóan beszélne hozzánk: neveli a lelkünket, de illetudásra, tisztaságra és emelkedettségre tanítja azokat is, akik alig értik a szent ígét.

Am a jó pap templomon kívül is nevel. Élete mintájával, de ajka tanításaival is. És Krisztus nyomdokában járva, ebből a földi életből csinál ékes garádicsot a mennybeemelkedésre. A föld, amelyen népe él, a mennyország első lépcsője. Nem mindegy, hogyan állunk meg ezen a síkos lépcsőfokon. A jó pap azt akarja, hogy az Isten teremtette föld egész szépségében, hasznosságában és jelentőségében tündököljön, s az ember meg tudja becsülni.

Erdély unitárius egyháza példaadóan mutatja a népművelő pap eszményképeinek egész sorozatát. Összeforr népével s annak minden nemes szükségletét ki akarja elégiteni. S aztán fölfedezi, hogy tanítani csak az tud, aki folyton tanul és hogy a népnek is van nagyszerű mondani-valója a mi számunkra.

Ez ihleti a mai idők egyik legtöbbet emlegetett nevének hordozóját: Kriza Jánost. Mi, magyar népművelők kimondhatatlan hálával gondolunk a Vadrózsák halhatatlan (de előbb egy életen át: fáradhatatlan) szedegetőjére és rajta keresztül is becsüljük és szereljük egyházát és népét. S természetesen sokat is várunk tőle, mert Kriza népe nem lehet méltatlan mesteréhez.

HANKISS JÁNOS.

A kereszténység válsága.

Irta: *Dr. Kovács Lajos* teol. tanár.

A válság általános értelmében egy rendkívüli, sorsdöntő állapotot jelent, az ítélethirdetés, a döntés előtti komoly pillanatot, amikor a győzelem, vagy bukás, a sikertelenség vagy siker, az élet vagy halál nagy kérdései forognak kockán. A válság azt jelenti, hogy a döntés még nem történt meg, az ítélethirdetés még nem hangzott el és mind a kedvező, mind a kedvezőtlen megoldás lehetősége még fennáll.

A józanul gondolkozó ember előtt nem lehet kétséges az a tény, hogy válságban van, döntés előtt áll szellemi, erkölcsi, vallásos, gazdasági és nemzeti életünk egyaránt. Minden további magyarázat és felvilágosítás nélkül is ellenállhatatlanul tör utat magának életünkben a felismerés, hogy a tizenkettedik órában élünk, az ítélethirdetés előtti közvetlen időszakban, amikor a további életünket meghatározó nagy döntéseknek meg kell történniök. A válság egyik jellemző tünete a társadalmi, gazdasági és vallás-erkölcsi alappillérek megrendülése, a fennálló renddel szemben jelentkező bizalmatlanság, amikor minden igazság, minden eddig elért eredmény újra kérdésessé válik. A második világháború végső szakaszában szemeink előtt kibontakozó válság egyetemes. Az életünket meghatározó és irányító tényezők közül egy sem vonhatja ki magát annak hatása és következményei alól. Ez áll általánosságban a vallásra, közelebbről pedig a kereszténységre, melynek válságát szeretném ez alkalommal főbb vonásaiban felvázolni.

Nagy számmal vannak a kereszténység vezetőgyéniségei között, akik azt a meggyőződést vallják, hogy a kereszténység válsága egy már túlhaladott álláspont; ennél fogva arról beszélni időszerűtlen és felesleges. Ezeknek a derűlátó keresztényeknek bizakodása azon az érven nyugszik, hogy a látszólagos válság, melybe a XIX. században támadólag fellépő modern ter-